

nepogrešljiva pri avtoričini obdelavi. Poleg najbolj razvidne eksplicitne citatnosti v navajanju odlomkov iz Župančičeve, Dantejeve, Tennysonove, Leopardijeve, Dantejeve in Ovidove poezije je novost avtoričina ugotovitev medbesedilne navezave *Pomladnega dneva* na Župančičevo pesem *Zemljevid* (poleg sicer opaznejše *Dume*).

Z monografsko obdelavo »tistega« *Pomladnega dne*, ki je po izboru recenzentov in profesorjev pred iztekom prejšnjega stoletja v reviji *Mladina* med desetimi najboljšimi slovenskimi romani zasedel drugo mesto in s katerim je Kosmač izpolnil očetovo željo »tistega poba« iz *Poti v Tolmin*, ki ga je spodbujal k ubeseditvi življenja ljudi v dolini ob Idrijci, je v razmerju do Kosmačeve literature zapolnjena tudi neke vrste vrzel. Kljub kanoničnosti, prisotnosti v berilih in »učbeniški« avtorja na osnovni in srednji ravni šolanja (spomnimo se samo na maturo ali pa,

da smo se o noveli v osnovni šoli učili ravno ob Kosmačevi *Gosenici*), se glas o njegovi literaturi na fakultetni ravni namreč izgubi nekam v »gluho šumenje Idrijce/Ljubljane«, k sreči pa se drugače, intertekstualno in intermedialno, kot na letošnjem brucovanju ljubljanske slovenistike, vsaj med študenti s Cerkljanskega vendarle zasliši. Ker gre za temeljit in pomemben prispevek k poznavanju Kosmačevega sloga, nerada in z obžalovanjem ugotavljam, da se zdi, kot da bi na besedilu knjige ne bile opravljene natančne korekture. Kako si sicer razlagati množico zatipkanih in ponekod pravopisnih napak (kot potrditev, da je kovačeva kobila zmeraj bosa, v izdajah Slavistične knjižnice žal niso redkost), ki najverjetneje niso avtoričina krivda?

Vladka Tucovič
Majšperk
vladka.tucovic@guest.arnes.si

Logarjevi dnevi – 4. mednarodni dialektološki simpozij Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah, Maribor, 24.–25. februar 2006

Na Rektoratu Univerze v Mariboru so 24.–25. februarja potekali že tradicionalni *Logarjevi dnevi*, letos 4. mednarodni dialektološki simpozij, ki ga je organiziral mednarodni organizacijski odbor v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Oddelka za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in Slavističnega društva Maribor. Tradicija mednarodnih dialektoloških simpozijev v Mariboru sega v leto 1996, ko je bil simpozij posvečen 80-letnici dr. Tineta Logarja, naslednji simpozij, leta 1999, je bil posvečen 70-letnici dr. Jakoba Riglerja, simpozij leta 2002 pa 70-letnici dr. Martine Orožen, ki je na letošnjem simpoziju sodelovala kot predavateljica na plenarnem predavanju.

Letošnji simpozij je bil posvečen 70-letnici slovenske dialektologije, zaslužne profesorice dr. Zinke Zorko, izredne članice Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki je k razvoju slovenske dialektologije prispevala z znanstvenoraziskovalnim in pedagoškim delom. Njene znanstvene raziskave se osredotočajo na raziskovanje glasoslovja, oblikoslovja, besedoslovja in skladnje koroških, štajerskih in panonskih narečij, tako v Sloveniji kot zunaj njenih državnih meja. Raziskovala je tudi besedoslovno tematiko po posameznih tematskih področjih in narečno besedje v delih posameznih literarnih ustvarjalcev ter severovzhodne pokrajinske jezike. V okviru svojih dialektoloških raziskovanj se je ukvarjala tudi z vprašanji zgodovinskega razvoja slovenskega jezika.

Kot pedagoginja je predavala na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Pedagoški fakulteti (do leta 1986 Pedagoški akademiji) v Mariboru – bila je tudi prorektorica Univerze v Mariboru – ter na visoki učiteljski šoli na Madžarskem in kot gostujoča profesorica na univerzah v Gradcu, Trstu, Celovcu in Zadru. Ob osrednji slovesnosti, ki je potekala prvi večer simpozija, na njen 70. rojstni dan, je imela dr. Zinka Zorko predavanje z naslovom *Samoglasniški sestavi v vzhodnih govorih panonske in štajerske narečne skupine*.

Pozdravni nagovor ob slovesnem začetku simpozija je imel rektor Univerze v Mariboru, dr. Ivan Rozman, sledili so akademik dr. Boštjan Žekš, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dr. Bojan Borstner, dekan Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Melita Cimerman, podžupanja Mestne občine Maribor, dr. Jože Smej, mariborski pomožni škof, dr. Blanka Bošnjak, predsednica mariborskega Slavističnega društva, ter Vladimir Sabolek, župan občine Selnica ob Dravi, katere častna občanka je dr. Zinka Zorko.

Na plenarnih predavanjih je bila predstavljena življenjska in znanstvena pot jubilatke (Emil Tokarz), dr. Martina Orožen je predavala o kranjskem knjižnem jeziku v nabožnem slovstvu v 1. polovici 19. stoletja, predstavljene so bile tudi aktualne priprave na izdajo prvega zvezka *Slovenskega lingvističnega atlasa* (dr. Vera Smole). V petek popoldne in soboto so sledile predstavitve posameznih prispevkov in razprave v dveh vzporedno potekajočih sekcijah.

Ob vsakem simpoziju *Logarjevi dnevi* je bil izdan tudi zbornik referatov (Zinka Zorko in Mihaela Koletnik (ur.): *Logarjev zbornik: referati s 1. mednarodnega dialektološkega simpozija v Mariboru*, Maribor: Slavistično društvo Slovenije, 1999; Jožica Čeh, Drago Unuk in Melita Zemljak (ur.): *Jakob Rigler 1929–1985*, Maribor: Slavistično društvo Slovenije, 1999; Drago Unuk (ur.): *3. mednarodni dialektološki simpozij, Pedagoška fakulteta Maribor*, 5. in 6. februar 2002: 70 let Martine Orožen, Maribor, Slavistično društvo, 2002). Letošnji večjezični zbornik z naslovom *Diahronija in sinhronija v dialek-*

toloških raziskavah (Maribor: Slavistično društvo Slovenije), ki sta ga uredili Mihaela Koletnik in Vera Smole, prinaša prispevke 62 jezikoslovcev iz 14 evropskih držav. Prispevki so v vsebinsko široko zasnovanem zborniku razdeljeni v pet tematskih sklopov, ki so bili napovedani že ob vabilu na simpozij: *Pregled nacionalnih dialektoloških raziskav v 2. polovici 20. stoletja, Dialekti v stiku, Dialekti v medijih, Druge dialektološke raziskave in Zgodovina slovenskega jezika*.

Uvodni tematski sklop prinaša pregled metodologij, temeljnih raziskovalnih področjih in izdanih del ter glavnih raziskovalcev večine slovanskih dialektologij, in sicer slovenske, hrvaške, bolgarske, slovaške, češke, poljske, beloruske in ukrajinske, v obdobju po drugi svetovni vojni.

Prispevki v drugem tematskem sklopu obravnavajo posamezne pojave v narečjih v stiku znotraj slovenskih narečij, v stiku slovenskih narečij z narečji sosednjega slovanskega jezika in neslovanskih jezikov ter v stiku znotraj slovanskih narečij. Večina prispevkov v tem sklopu obravnava posledice slovensko-hrvaških stikov v štajerski, panonski in primorski narečni skupini ter kajkavskem in čakavskem narečju predvsem z razčlenitvijo fonoloških, morfoloških in naglasih razvojov in stanj, medtem ko so slovenska narečja v zamejstvu oz. njihova vloga in perspektive v razmerju do matičnega in večinskega naroda (Furlanija – Italija, Madžarska) obravnavana predvsem z vidika širših družbenih, sociolingvističnih in kulturnih dejavnikov ter vprašanj identitete.

Prispevki v tematskem sklopu *Dialekti v medijih* obravnavajo vlogo narečij v literarnem proznem in pesniškem ustvarjanju posameznih avtorjev ter vpliv narečij v pisnih in govornih medijih (lokalni časopis, radio), kar je postalo aktualna tema v devetdesetih letih, ter predvsem metodološko vprašanje različnih načinov prenosa primarno govorjenega narečnega besedila v pisani knjižni jezik. Prav tako aktualno je raziskovanje vpliva angleščine na slovenski jezik v medijih.

Najobsežnejši in najbolj raznolik tematski sklop *Druge dialektološke raziskave* uvaja

predstavitev že omenjenega okvirnega načrta za izdajo prvega zvezka *Slovenskega lingvističnega atlasa*, od začetkov institucionalnega raziskovanja slovenskih narečij ene temeljnih nalog slovenske dialektologije. V prvem delu tematskega sklopa sledijo poročila o regionalnih, nacionalnih in večnacionalnih lingvističnih atlasih, ki jih sklepa prispevek o inovativni možnosti elektronske virtualizacije narečnega jezikovnega gradiva iz jezikovnega atlasa v obliki samoadaptivne sinhronne spletne računalniške igre. Prispevki v nadaljevanju četrtega tematskega sklopa obravnavajo različne ravnine narečnega jezikovnega sistema, glasoslovje z naglasoslovjem, oblikoslovje, besedoslovje (z narečno terminologijo), besedotvorje, frazeologijo in skladnjo, in sicer kot pregledi aktualnih raziskav posameznih področij (poleg lingvističnih atlasov v prvem delu sklopa še leksikografska dela, raziskave narečne frazeologije, morfosintakse) ali kot obravnave posameznih jezikovnih pojavov ali jezikovnih ravnin, pri čemer so vključene dialektološke, zgodovinsko-dialektološke, etnološko-dialektološke in sociolingvistično-dialektološke raziskave. Posamezni narečni jezikovni pojavi so obravnavani tudi v razmerju do knjižnega jezika. Prispevki v tem sklopu se ukvarjajo

tudi z vprašanji metodoloških pristopov pri dialektološkem oz. nasploh jezikoslovnem raziskovanju.

V zadnjem tematskem sklopu s prispevki iz zgodovine slovenskega jezika so obravnavana posamezna leksikografska dela, besedišče in vprašanja normiranja slovenskega knjižnega jezika v njegovem zgodovinskem razvoju od 16. do 19. stoletja.

Obsežen zbornik (546 strani) prinaša širok pregled in sintezo dosedanjih aktualnih področij dialektoloških raziskovanj in metodologije v slovanskem in deloma germanskem jezikovnem prostoru, kar omogoča raziskovalcem spoznavanje različnih smernic v dialektološkem raziskovanju in njihovo primerljivost. Prispevki v zborniku se ne osredotočajo zgolj na ozko dialektološko problematiko, ampak se povezujejo s širšimi vprašanji etnologije, vloge narečij v drugih socialnih zvrsteh ter v konkretnih družbenih okoliščinah, kulture, didaktike in različnih pristopov k obravnavi, obdelavi in predstavitvi dialektološkega gradiva.

Andrejka Žejn
 Gradec
 andrejka.zejn@guest.arnes.si

Slovko 2005 – 3. mednarodna konferenca Računalniška obdelava slovanskih in vzhodnoevropskih jezikov, Bratislava, 10.–12. november 2005

Bratislava vsako drugo leto v okviru konference *Slovko* zaživi kot mesto srečevanja vseh, ki se ukvarjajo z računalniško obdelavo jezikovnih podatkov, pri čemer mora biti vsaj eden izmed jezikov slovanski ali vzhodnoevropski. Tako širok tematski okvir je tudi na tretji *Slovko* privabil strokovnjake z različnih področij jezikovnih tehnologij in iz različnih jezikovnih okolij. Razpisane teme so vabile k predstavitvi jezikovnih virov, orodij za jezikoslovne analize, jezikovnih komponent

informacijskih sistemov, podatkovnih zbirk, sistemov za sintezo in analizo govora ter avtomatsko prevajanje, pa tudi aplikacij s področja učenja jezika. Konferenci je prisostvovalo okrog 50 strokovnjakov iz devetih držav, predstavljene aplikacije pa so se nanašale na bolgarščino, češčino, madžarščino, poljščino, slovaščino in slovenščino, poleg teh pa še na angleščino, norveščino, nemščino in japonščino, v nekaterih aplikacijah so postavljene jezike.